

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 28 czerwca 2019 r.

Pozycja 126

POSTANOWIENIE z dnia 16 kwietnia 2019 r. Sygn. akt Ts 79/17

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Piotr Pszczółkowski,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej K.N. o zbadanie zgodności:

§ 1 zdanie ostatnie oraz § 6 pkt 1 zdanie pierwsze uchwały Krajowej Rady Notarialnej nr VII/48/2009 z dnia 18 września 2009 r. w sprawie programu aplikacji notarialnej (niepubl.) z art. 2, art. 7, art. 31 ust. 3, art. 65 ust. 1 i art. 70 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

nadać dalszy bieg skardze konstytucyjnej.

UZASADNIENIE

1. W skardze konstytucyjnej, wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 13 kwietnia 2017 r. (data nadania), K.N. (dalej: skarżąca) zarzuciła niezgodność § 1 zdanie ostatnie oraz § 6 pkt 1 zdanie pierwsze uchwały Krajowej Rady Notarialnej Nr VII/48/2018 z 18 września 2009 r. w sprawie programu aplikacji notarialnej (niepubl.; dalej: uchwała KRN z 2009 r.) z art. 2, art. 7, art. 31 ust. 3, art. 65 ust. 1 i art. 70 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Skarga konstytucyjna została wniesiona w związku z następującym stanem faktycznym:

Rada Izby Notarialnej w W. uchwałą nr [...] z 18 lipca 2012 r. odmówiła skarżącej wydania zaświadczenia o odbyciu aplikacji notarialnej z tej przyczyny, że nie zdała ona kolokwium przeprowadzonego po drugim roku tej aplikacji. Po rozpoznaniu zażalenia skarżącej Krajowa Rada Notarialna uchwałą nr [...] z 21 września 2012 r. utrzymała w mocy zaskarżoną uchwałę.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w W. (dalej: WSA), wyrokiem z 30 stycznia 2013 r. (sygn. akt [...]), uchylił powyższe uchwały oraz stwierdził, że nie podlegają one wykonaniu.

Po rozpoznaniu skargi kasacyjnej Krajowej Rady Notarialnej Naczelny Sąd Administracyjny (dalej: NSA), wyrokiem z 30 października 2013 r. (sygn. akt [...]), uchylił wyrok sądu pierwszej instancji i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania.

Po ponownym rozpoznaniu sprawy, WSA, wyrokiem z 10 grudnia 2014 r. (sygn. akt [...]), oddalił skargę skarżącą. Orzeczenie to zostało podtrzymane przez NSA wyrokiem z 1 grudnia 2016 r. (sygn. akt [...]), oddalającym skargę kasacyjną skarżącą.

3. Pismem z 24 września 2018 r. Trybunał Konstytucyjny – na podstawie art. 69 ust. 1 w związku z art. 71 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072) – zwrócił się do Prezesa Krajowej Rady Notarialnej o przesłanie uchwały KRN z 2009 r.

W odpowiedzi na wyżej wymienione pismo 16 października 2018 r. do Kancelarii Trybunału Konstytucyjnego wpłynął odpis uchwały KRN z 2009 r. wraz z odpisami uchwał zmieniających kolejno ten akt w latach 2009-2012.

4. Zdaniem skarżącej, kwestionowane przepisy uchwały KRN z 2009 r. są niezgodne z zasadą państwa prawnego, w tym z wywodzoną z niej zasadą poprawnej legislacji (art. 2 Konstytucji), oraz z zasadą legalizmu (art. 7 Konstytucji), a także w sposób nieproporcjonalny ograniczają wolność wyboru zawodu i prawo do nauki (art. 31 ust. 3, art. 65 ust. 1 oraz art. 70 Konstytucji).

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072, ze zm.; dalej: u.o.t.p.TK) skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym, podczas którego Trybunał bada, czy odpowiada ona określonym przez prawo wymogom.

2. Przedmiotem zaskarżenia w niniejszej sprawie uczyniono następujące przepisy uchwały Krajowej Rady Notarialnej Nr VII/48/2009 z 18 września 2009 r. w sprawie programu aplikacji notarialnej (niepubl.):

1) § 1 pkt 1 zdanie ostatnie w brzmieniu: „Wykonanie przez aplikanta obowiązków objętych niniejszym programem uprawnia go do uzyskania zaświadczenia o odbyciu aplikacji”;

2) § 6 pkt 1 zdanie pierwsze w brzmieniu: „W czasie odbywania aplikacji aplikanci składają dwa kolokwia”.

3. Trybunał stwierdza, że skarga spełnia przesłanki warunkujące przekazanie jej do rozpoznania merytorycznego, gdyż:

1) została sporządzona w imieniu skarżącej przez adwokata (art. 44 ust. 1 u.o.t.p. TK);

2) skarżąca:

a) wyczerpała przysługującą jej drogę prawną (art. 77 ust. 1 u.o.t.p. TK), ponieważ wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 1 grudnia 2016 r. (sygn. akt [...]) jest prawomocny i nie przysługują od niego żadne zwykłe środki zaskarżenia;

b) dochowała przepisanego terminu do wniesienia skargi konstytucyjnej (art. 77 ust. 1 u.o.t.p. TK), ponieważ wymieniony wyżej wyrok został doręczony pełnomocnikowi skarżącej 16 stycznia 2017 r., a skarga została wniesiona 13 kwietnia 2017 r.;

c) prawidłowo określiła przedmiot kontroli (art. 53 ust. 1 pkt 1 u.o.t.p. TK), wskazała, które konstytucyjne prawa i wolności oraz w jaki sposób – jej zdaniem – zostały naruszone (art. 53 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p. TK) a także przedstawiła w tym zakresie stosowne uzasadnienie (art. 53 ust. 1 pkt 3 u.o.t.p. TK).

4. Trybunał stwierdza, że analizowana skarga konstytucyjna nie jest obarczona nieusuwalnymi brakami formalnymi, o których mowa art. 61 ust. 4 pkt 1 u.o.t.p. TK, zaś sformułowane w niej zarzuty nie są oczywiście bezzasadne w rozumieniu art. 61 ust. 4 pkt 3 u.o.t.p. TK.

Istota problemu poruszonego przez skarżącą polega na tym, że aplikant notarialny – w razie nieuzyskania pozytywnego wyniku kolokwium – traktowany jest jako osoba, która nie zrealizowała programu aplikacji, a tym samym nie może uzyskać zaświadczenia o jej odbyciu. W konsekwencji znaczenie prawne tracą wszystkie opinie i oceny sporządzone przez szkolących notariuszy i sędziów oraz spełnienie przez aplikanta pozostałych wymogów aplikacji, co przekłada się na odmowę wydania zaświadczenia o ukończeniu aplikacji, a tym samym zamyka aplikantowi drogę do złożenia państwowego egzaminu notarialnego.

Wziąwszy powyższe pod uwagę, dyskwalifikacja formalna analizowanej skargi konstytucyjnej na etapie wstępnej kontroli wykraczałaby poza ramy art. 61 ust. 1 i 4 u.o.t.p. TK.

W związku z powyższym – na podstawie art. 61 ust. 2 u.o.t.p. TK – postanowiono jak w sentencji.